

Kádár Józsefné

Ez itt anyámnak, Ornstein Margitnak egy még viszonylag fiatalkori képe. Ez a házasság után, valamikor a háború után készülhetett. Ez is egy levelezőlap, a Mona Lisa Művészi Fényképészet és Arcképfestészeti Vállalat készítette, Budapesten. Valószínűleg az öccsét látogatta meg.

Anyám egy szin katolikus sváb faluban élt, Vállajon. Nem volt vallásos, a vallás értelmében, de istenfélő, hívő volt. Nagyünnepeken átjárt a szomszéd községbe [Mérkre], ahol egy nagyon szegény, nagyon kis hitközség volt, ahol tíz zsidó család volt. Pénteken is mindig gyújtott gyertyát.

A hálósobájukban egy külön kis szekrényke lett leterítve bársonnyal, ahol mindig ott állt a gyertyatartó, és péntek este, mikor alkonyatkor anyám oda bement, nekünk meg a cselédlánynak tilos volt zavarni. Akkor ő bement, és ott imádkozott. Később megtudtam, hogy ezt akkor kezdte el, amikor apám az első világháborúban katonaeorvos volt, csapatorvosként végigszolgált az első világháborút, és 1916-ban hazakerült egy rövid, egyhetes szabadságra. Akkor kötöttek házasságot apámmal. És ezt követően anyám mindig két gyertyát gyújtott péntek este a férjéért és a családjáért.

Anyám tudta, hogy az apja vallásos is és kóser, ezért otthon, Vállajon tartott egy külön edénykészletet, húst meg tejest [lásd: étkezési törvények], hogy kóser háztartást tudjon vezetni, ha az apja meglátogat minket. Persze az apa tudta, hogy ő [a lánya] disznót tart, hogy nem tartja be igazán a vallási szokásokat és így tovább, ezért nem jött Vállajra, mert nem hitte el, hogy ott őt kóser módon tartják. Ha eljött egyszer vagy kétszer, úgy kezelték, hogy külön módon a kóser meg nem kóser dolgok, tehát betartotta anyám ezeket. Egyetlen másik gyereke nem tartotta be már a kóser szokásokat, de azoknak elhitte...